

אדם ואדמה

כיתה: ג-ד

מטרות השיעור:

1. התלמידים ישוו בין שלבי התפתחות העץ לבין שלבי התפתחות מדינת ישראל באמצעות פלקט כיתה'.
2. התלמידים ילמדו על הקשר המיוחד של עם ישראל וארץ ישראל ואיך זה מתבטא כיום.
3. התלמידים יחשפו לפיתוחים ישראליים.

תקציר השיעור למורה:

בשיעור נתמקד בנושא הקשר בין עם ישראל לארץ ישראל כבסיס להקמת המדינה. נשווה את התפתחות המדינה לעץ בשילוב הפעלות וחידות: השורשים כסמל ליסודות יהודים עתיקים בארץ ישראל הגזע- לעלייה והתיישבות, הענפים - נטיעה ופיתוח והפירות והפרחים- לתוצרת וייצוא. נצפה בסרט על הקשר בין אדם ואדמה ונסיים בסיפור קומיקס בשילוב מעורבות עצמית של התלמידים. בסיום הפעילות מתקבל פלקט שהוא קישוט לכיתה.

הידע הנרכש:

התלמידים ילמדו את שלבי התפתחות המדינה: הקשר ההיסטורי של העם היהודי לארץ ישראל, עלייה והתיישבות, נטיעה פיתוח.

ערך אישי/חברתי הנלמד:

קשר בין אדם לאדמה, קשר בין העם היהודי לארץ ישראל, שאיפה ורצון להתפתחות והתקדמות, חדשנות.

רצף השיעור:

1. פתיחה- היכרות עם שלבי העץ
2. חלק ראשון- שורשים
3. חלק שני- גזע
4. חלק שלישי- ענפים
5. חלק רביעי- סרט
5. חלק חמישי- סיכום ויצירה

מהלך השיעור:

15 דק'	<p>בתחילה המורה יתלה פלקט של עץ על הלוח. על הפלקט יופיע עץ עם החלקים: שורשים, גזע, ענפים, פרחים/פירות. כל חלק בהתפתחות העץ מסמל שלב אחר בפיתוח מדינת ישראל ע"י העם היהודי בארץ ישראל.</p> <p>המורה יעבור עם התלמידים על ארבעת חלקי העץ. באמצעות ארבע חידות "מי אני" התלמידים יצטרכו לזהות על איזה חלק מדובר. שאלות-</p> <p>1. שורשים- אנחנו עמוק מתחת האדמה ואותנו כלל לא רואים אך בזכותנו העץ מקבל מים ומזון. מי אנחנו?</p>	פתיחה
--------	--	-------

	<p>2. גזע- אני גבוה וגדול ומעביר את המזון מהשורשים לשאר חלקי העץ כדי שהוא יוכל לגדול. מי אני?</p> <p>3. ענפים- עלינו גדלים הפירות והפרחים, עלינו ילדים מטפסים ולפעמים גם נופלים. מי אנחנו?</p> <p>4. פירות- אנחנו הדברים היפים והמתוקים של העץ. אותנו אוהבים לקטוף ולאכול. מי אנחנו?</p> <p>לאחר מכן המורה יסביר שהיום אנחנו הולכים להשוות את ההתפתחות של מדינת ישראל לעץ. בכל שלב תהיה פעילות (הטמעה) ותלית הכרטיסייה המתאימה של השלב ההתפתחותי של המדינה על העץ.</p>	
10 דק'	<p>הכנה לשיעור: הדפסה ותליה של הפלקט על הלוח. עזרים: כרטיסיות היגדים וכרטיסיות חפצים ארכיאולוגים</p> <p>התלמידים יתחלקו לארבע קבוצות. כל קבוצה תקבל תמונה של אחד החפצים. המורה יקריא לכיתה היגדים הקשורים לארבעת החפצים, כל קבוצה תצטרך לזהות את ההיגד המתאים לחפץ שלה. ההיגד האחרון יהיה משותף לכל הקבוצות: "חפץ היסטורי בארץ ישראל".</p> <p>המורה ירחיב על כך שבני אדם, כמו עצים, חייבים שורשים. חייבים יסודות, על מנת לצמוח. כמו שאנחנו גדלים ומתפתחים בעקבות ההורים שלנו והסבים והסבתות שלנו לאורך דורות רבים אחורה ככה העם היהודי לאורך כל הדורות היה בארץ ישראל.</p> <p>בסיום יתלו את כרטיסיות החפצים הארכיאולוגים על חלק השורשים בעץ.</p>	חלק ראשון
10 דק'	<p>חלק הגזע מסמל את העלייה והתיישבות עזרים: תמונה של אוניות המעפילים</p> <p>המורה יראה לתלמידים את תמונת אונית המעפילים ויבקש מהתלמידים לזהות מה מופיע בתמונה.</p> <p>המורה יספר לתלמידים על מבצע העלייה הבלתי ליגאלית. מופיע בחומרי ההרחבה</p> <p>משחק: המורה יחלק את הכיתה לשתי קבוצות, יהודים ובריטים. שתי הקבוצות יעמדו בשני צדדי הכיתה והמורה יכבה את האור. על קבוצת היהודים לעבור את הבריטים ולהגיע לצד השני של הכיתה מבלי שהבריטים יתפסו אותם. את המשחק אפשר לשחק מספר פעמים ולהחליף את תפקידי הקבוצות באמצע.</p> <p>המורה ירחיב על כך שיהודים בארץ ישראל חוו קשיים רבים להקים מדינה. הם היו צריכים להיות אמיצים ומקוריים כדי להצליח לעלות לארץ ולאחר מכן לבנות בתים ויישובים ולהקים מדינה. רק בזכות האומץ, התושייה וההתמדה שלהם הצליחו היהודים לעלות לארץ ישראל ולבנות בה מדינה יהודית.</p> <p>בסיום המורה יתלה את הכרטיסייה המתאימה על העץ</p>	חלק שני
10 דק'	<p>עזרים: 1. כרטיסיות קטגוריות של פיתוחים ישראלים: ביטחון,</p>	חלק שלישי-

	<p>חקלאות, טכנולוגיה, מזון ופנאי.</p> <p>2. 12 כרטיסיות עם תמונות של פיתוחים ישראליים ו12 כרטיסיות של הסבר קצר.</p> <p>המורה יתלה את הקטגוריות על חלק הענפים. התלמידים יתחלקו לזוגות לפי תמונת הפיתוח להסבר. לאחר מכן יבקש המורה מן התלמידים על כל זוג להתאים בין הפיתוח לקטגוריה המתאימה לו על הענפים.</p> <p>רשימת הקטגוריות והפיתוחים: ביטחון: כיפת ברזל, מטוס ללא טייס טכנולוגיה: דיסק און קי, ויז, מובילאי מזון: במבה, פתיתים. פנאי: משחק טאקי, סנדלי שורש חקלאות: עגבניות שרי, טפטפות, חסה ללא תולעים.</p> <p>המורה ירחיב על כך שכדי לבנות מדינה צריך כל הזמן להתפתח ולהתחדש.</p> <p>בסיום המורה יתלה את כרטיסיות הפיתוחים על חלק הענפים בעץ.</p>	
10 דק'	<p>סרט – הסרט יתמקד בקשר העמוק בין עם ואדמה כפי שבא לידי ביטוי בהפרחת השממה ועבודת החקלאי. הכרטיסייה היא תמונה מתוך הסרט.</p>	חלק רביעי

20 דק'	<p>סיפור בקומיקס על ההתיישבות בארץ ישראל. המורה יחלק לתלמידים את ארבעת דפי הקומיקס. בסוף הסיפור משימה- לתאר את ישראל כפי שהיא נראית להם היום.</p> <p>שאלות:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. איך מארק טווין מתאר את ארץ ישראל? 2. מדוע לדעתכם הוא מתאר אותה כך? 3. האם לדעתכם מה שמארק טווין מתאר זה גם המצב כיום? 4. כיצד לדעתכם זה קשור לסרט שראינו? <p>אפשרות נוספת ליצירה: פיתוח ישראלי בשכבות.</p> <p>מהלך ההפעלה:</p> <p>התלמידים יקבלו 3 דפי פיתוח ישראלי בשכבות. יצבעו את שלושת הדפים. יגזרו את החלק הפנימי של הדפים הראשון והשני. יניחו על הרצועה לפי הסדר והנה פיתוח ישראלי בשכבות!</p> <p>המורה יסכם בכך שמצבה של ארץ ישראל הפך ממצב של שממה לארץ פורחת ומשגשגת שנותנת לנו פירות בזכות הקשר העמוד וההדוק שבין העם והאדמה. גם בסרט ראינו שאנשים לא מפסיקים להשקיע ולנסות לחפש חידושים כדי לחזק את הקשר לאדמה. במהלך השיעור למדנו לעומק על חלקי העץ השונים והרחבנו כיצד כל אחד מהם מבטא את הקשר הזה.</p>	חלק חמישי- סיכום ויצירה
--------	--	-------------------------